

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felolós szerkesztő MARÓT SANDOR

Magyar szigetek a román tengerben

I.

1924. július elsején egy várossal emelkedett Biharvármegye nivója: Belényes nagyközség várossá alakult át. Nem lehet jelentéktelennek venni ezt az átalakulást, mert nyomába vagy a virágzásnak, fejlődésnek utjára kell indulnia, vagy adóteher alatt meproppanó lakosság apránként elhagyja az egyébként csendes életviszonyok között élő évezredek városka falait.

Elindultunk tehát, hogy a románságnak erős kulturgócponjtján, a reformáció egyik legelső helyén, a várossá alakulással kapcsolatosan bevilágítsunk minél élesebben azokba az aktuális kérdésekbe, melyek az utolsó öt esztendőben felvetődtek, kialakultak, komoly témára jegecsedtek és főképpen, hogy tekintve a kisebbségek udvarára, megnézzük gyomot vagy viragot termelve ott a nyár sugara; és ha van: mitől van ránc a férfi homlokokon.

A várossá alakulással röviden foglalkoztunk már, de meg kellett vizsgálnunk közelebbről, a helyszínen is az eseményeket.

És úgy éreztük, éppen a magyar és román egyetértés, a régi jó viszony visszaállítása szempontjából meg kell keressük a nyilvánosság előtt két véres nagy eseménynek: a Csordás és Bolcas meggyilkolásának, valamint a tárkányi véres napok nyolcvanöt halottjának nyomán még mindig felkorbácsoltan hullámzó szenvedélyek kibékítő utjait, a gyógyszert, ami harmóniába szelidíti a lelkeket.

És ez: az igazság!

Meggyeszerzte, országsszerzte más és más formában halljuk öt év óta emlegetni a magok véres borzalmasságukban még mindig eleven seb vörösségével izzó, feledésbe nem menő belényesi és tarkányi eseményeket és így megérthető, ha az újságíró, aki Belényesre érkezése első felőrájában ennek a két szomorú esetnek lázas levegőjét érzi arcába csapodni, teljes odaadással próbálkozik meg a lehetőséghez képest felkutatni a történeti igazság részleteit. Minden becsületes ember várja, hogy a Csordás és Bolcas gyilkosai elvegyék méltó büntetésüket és elhallgassanak végre azok, akik ilyen nyilatkozatot tettek: „Nem tudok addig kezni fogni belényesi magyarral, míg a Csordásék vére megbosszulva nincsen, mert nem tudom, kiontott vérök melyik kezén szárad!”

De az igazságot kerestem a tárkányi halottak sirja fölött is.

Napokat töltöttem e területeken s leírom, amit láttam, hallottam s megfogni bírtam riporteri szemmel becsületes akarsárral

Mikor a „Beiusul” című lap proklamálta Belényes várossá alakulását egy várad román közéleti férfi azt mondta nekem, hogy az egész dolog csak a Cosma-család gkoskodása, ők akartak várost csinálni a kies Belényesből. Polgármesterséget, érvényesülési utat akart magának teremteni a család legfiatalabbik tagja: Cosma Nerva Traján., aki ezt édesapjának: dr. Cosma Gábor ügyvédnek és szenátornak segítségével tekinté-

lyével el is érte, ami egy olyan kis területen nem volt nehéz dolog. Söt évés közben jön meg az étvágy, most már külön vármegyeről is álmodozik Cosma Nerva. Belényes vármegyeről, de ez a második képtelenség nem fog sikerülni, bármennyire óhajtja is a prefektusi széket, mert utjában találja egész Biharvármegyét és elsősorban magát a belényesi román intelligenciát, amely hiányzott a határozathozatalnál...

Igy szólt az információ.

A Cosma-család nem ma szerezte meg tekintélyét a megyében és bármennyire hirtelt érdemlő férfi volt a nyilatkozó, azok a tények, amik előttünk állottak már: a várossá alakulás a több rendbeli Cosma Nerva által elnyert államsegély, az ő főbíróvá, majd polgármesterré történt kinevezése erős közéleti és publicistikai tevékenysége, amit az általa alapított Beiusulban fejt ki: megfontolást követelnek Cosma jövődó tervének megbírálására, mérlegelésére nézve is.

A távlatból úgy kell hogy higgye az ember, hogy Cosma Nerva Traján mellett áll Belényes közönségének legalább is háromnegyed része. Annál meglepőbb volt tehát, hogy odaérkezésem után nemsokára éppen a kir. közlegény: dr. P. a. Cornél azt a nyilatkozatot adta nekem, hogy az intelligencia nem áll az új polgármester: Cosma N. Traján véleményén és élükön az ügyvédi karral megfelelőbb a képviselőtestületi határozatot. Aztán így folytatta:

— A városi képviselő testületnek tagja vagyok ugyan én is és a helyi intelligencia számos tagja, de amióta Crisán Hilarión timárt a főbírói tisztségtől felfüggesztették, a Cosmák műve volt, a 44 képviselő testületi tag közül alig heten nyolcan jártak a gyűlésekre. A Crisán fegyelmi ügye nincsen elintézve ma sem, bár ő időközben lemondott a főbíroságról a lemondási okiratot én irtam meg, az intelligens elem a fegyelmi vizsgálat befejezéséhez ragaszkodik. A felebbezést csupán alaki okokra, az 1886. évi 22-ik törvényeikk 151. §-ra támaszkodva szerkesztettem meg. Ezeket a paragrafusokat egyáltalán nem tartották be, mert a közönség helyett néhány képviselő testületi tag szavazott, másodszor nincs sem szellemi, sem anyagi erőnk. Szegények vagyunk intelligenciában is, pénzben is. A felebbezést még nem küldtem el, most van aláírás alatt. Szép az ön ellenérve uram, hogy a várossá alakulás haladást jelent, de terhet is, sokat: mert nincs bevételünk, szegény a város. Ha a teher nem növekszik, nekünk sincs kifogásunk a várossá alakulás ellen.

Az utolsó mondatokat már Cosma Nerva polgármester is végig hallgatta és így válaszolt:

— A szellemi hiányt pótolják azok a tisztviselők, főispáni titkárok, akik átönnnek a megyétől és betöltik a főjegyzői és tanácsosi állásokat. Pénzünk is van. A vám 670 ezer leit jövedelmez és államsegélyt is kapunk.

— És ha bukik a kormány? — kérdi a közlegény.

— Egyszermindenkorra kizárjuk az egyoldalú politikát.

— Olyan városházánk van, hogy a hasasli Rossian külömb a jegyzőség. Miből építünk városházát?

— Van már egy milliónk reá. — felelte a polgármester. — amit most teremtetünk meg. Terveimhez különben megnyertem Ciorogariu püspök urat is, aki helyeselte azokat.

Az új és jövődó Belényes

A régi község házán, most már polgármesteri szobában adta meg Cosma polgármester további felvilágosításait. A ház oly alacsony, ösdi épület, hogy igazán nem teszi a „primaria” benyomását, elvész a többi ház között. Ablakai arasznyira vannak a kövezettől. De község háznak megfelelt, nem akartak ott soha nagyokat, a hivatalnok kar egyszerűségéhez illt az ócska. Isten tudja milyen öreg házikó. A magassabb udvarhelyi épületben a polgármester a lehetőségig igyekezett már kicsinosítani a gerendás polgármesteri szobát, melybe most fekete keretben elhelyezte a kommun utolsó napjaiban, 1919. április 17-én meggyilkolt dr. Csordás János és dr. Bolcas Miklós feketekeretes nagyított fényképeit.

— 1923. május 8-án vettem át a nagyközséget mint főbíró. Egy évi munkásságomat röviden így vázoltam.

— A város szállójának nagytermében szinpadot építettem. Addig hordókra rakták a szinpadot, ha néha műkedvelők játszanak akartak. Nagy nehézséggel küzdöttem ki az állandó szinpadot, de úgy érezttem, ezt meg kell csinálnom, mert a kultúra terjesztésére föltétlen színészeket kell hívni vendégszereplésre. A rengeteg diákság a közönség kell, hogy megismerje a nevesebb színműveket. A szinpadot a bukaresti Nemzeti Színház társulata Demetriade igazgató személyes vezetésével nyitotta meg, ami Belényesnek nagy ünnepe volt. Már háromszor jött szintársulat és most hangokat hallok, hogy mért nem feleltem tovább.

A város nincs megterhelve, összesen 37 ezer lei adóssága van, ami számba sem vehető, ezzel szemben egy millió lejem van városháza építésre. Ezt én teremtettem meg.

De a polgárság nem panaszkodhat, hogy adóval megterheltem volna, mert a taxákat kiróttuk ugyan, azonban egyetlen banit sem hajtottunk be. Holott a taxákat a legkisebb község is beszédte már polgárain.

Első gondom a község jövedelmeinek fokozása volt. Hihetetlen káoszt találtam a község házán. Az akták a szekrények mellett a porban hevertek. Teljes rendtelenség mindenfelé. Ha a prefektúra, vagy alispáni hivatal valami régebbi ügyre felvilágosítást kért, azt felelték, hogy a komün alatt minden tönkre ment, az irattárt széthányták, tehát nem tudnak felelni. Az irattárt rendbe szedtettem és végtelen értékes régi okmányokra is akadtam. Melyeknek megfektetésére a kiváló történettudóst: dr. Pável Constantin tanárt kértem

föl, aki egyébként most írja a város meg-
bízásából Belényes és környéke történetét.

A fő jövedelmet a vám adja, amelyet
eddig házikezelésben tartottak. Ez azt je-
lentette, hogy mindenki inkasszált és cé-
dulákat adott s a múlt pénztári évben, ápr-
ilistól ápriliséig, a jövedelem bruttó 302
ezer lei volt, de nettó csak 200 ezer. Igaz,
hogy a vámosok fizetése havi 100 lei volt.
Razziákat tartottam s arra a következ-
ményre jutottam, hogy bérbe kell adni a
vámot. Árlejtéssel Erdélyi Sándor nyers-
el, aki 670 ezer leit fizet egy évre és
minden héten a vásárt követő napon pénz-
teken köteles bérleti részletét befizetni a
pénztárba.

A város malmát még magyar vi-
lagban 1200 leiert adták bérbe, de leiben
csak 500 leit, vagyis egy mázsá buza árát
fizette évi bérbe a bérlő. Nyilvános árve-
résen 55 métermázsá buzáért adtam bér-
be a malmot. Számos hasonló kisebb be-
vétel van, amit én tízszerezre emeltem.

Volt a városnak 70 hold földje, (amely-
ből kisajítottak 62 holdat), ebből bérbe
volt adva 50 hold, de sehol semmi nyomot
nem találtunk arra nézve, hogy mikor ki-
nek adták bérbe és mennyiért. Felszólítá-
somra néhány földbérlő jelentkezett szer-
ződésével, amelyre rá volt vezetve, hogy a
bérletet felvették a városnál, de az sehol
elkönyvelve nem volt, aki pedig felvilágo-
sítást tudott volna adni, meghalt. Így ke-
zelték a község vagyonát.

Jövedelmek az illetőségi jogból

— 1886 óta nem csináltak szabályren-
deletet, 1912 óta pedig költségvetést. Mind-
kettőt elkészíttettem és felterjesztettem.
1920—22. finansziális aktáit most állítjuk
össze. A megyei számvevőség megállapí-
totta egy vizsgálatánál, hogy 1922—23.
költségvetési évben 195.916 leivel többet
költhettek az előirányzottnál. A vágóhídon
az eddigi 2—2500 lei havi jövedelmet 6—7
ezer leire fokoztam.

— Igaz-e polgármester ur, hogy az il-
letőségi díjakkal rengeteg jövedelemre tett
szert. Azt beszélik a városban, hogy ön 50
éve itt lakó kereskedőtől is nagy össze-
geket vett?

— Mesebeszéd. Ime megmutatom az
összes ily címen szedett bevételeket. Mint-
hogy semmi nyilvántartás nem volt, az ál-
lampolgárság végett tisztázni kellett a pol-
gárság helyzetét, ezért a község minden la-
kosát felszólítottam, hogy igazolja itt tar-
tókodásának idejét és ehhez az aktuához ad-
hoc bizottságot alakítottam, melybe fel-
kértem a felekezetek vezetőit, akik min-
denkit ismernek. Megkérdeztük az idege-
neket, önként mennyit ajánlanak fel az il-
letőségért. A községi szabályrendelet 15000
lei maximumot ír elő. Ennél többet senki
sem fizetett.

Kijegyzem a jegyzőkönyvből, hogy
Lénárd Károly kereskedő 15.000 leit, Izrael
Menyhért, aki most költözött be, 10.000 leit
és Weinstein szeszgyáros 7500 leit ajánlott
fel. A többség 250—500 leit, alig van még
néhány 1000—2000 leies tétel. Az összes
bevétel e díjakból 250.000 ezer lei.

— Allamsegélyt szereztem s kiköve-
zettem a mindig sártengerben fulladó főte-
ret, egy fillérjébe se került a polgárságnak.
A törvényszék felállítása végett, melyet
már a magyar kormány akart megvalósí-
tani, a miniszternél eljártam és az ügy már
jóváhagyva és törvénytervezetbe iktatva
van. A városon keresztül folyó Nyimesdi
patak szabályozására a miniszter kérésé-
re kiutalt 300 ezer leit és a munkát Zakariás
László államépítészeti főmérnök már
megkezdte. A város fejlődésére, egész-
ségüvére végtelen fontosságú ez a patak-
szabályozás, amelyhez a miniszter a jövő
évre még 500.000 ezer leit irányzott elő.
De ugyancsak Zakariás főmérnök a napok-
ban megkezdte a Tárkány felé vezető ut
javítását. A Fekete-körös legkisebb áradá-
sa teljesen elöntötte és járhatatlanná tette

az utat Tárkány felé. 145 ezer lei költséget
már kaptunk az államtól a javításra.

— A vasutól a főtérig vezető ut köz-
pét parkiroztatam a jövő tavasszal. 3—4
fasort ültetünk. Ugyancsak az összes tere-
ket fásítjuk, a gabonateret parkká alakít-
juk és a tanítónőképző előtt, ahol kocsi
nem jár, gyermekparkot létesítünk úgy,
hogy ott felügyelet nélkül játszhatnak ve-
szélytelenül a gyerekek. Hasonlóan kisebb
parkot terveztünk a templomok köré. A
róm. kath. templom körül levő apró évszá-
zados bódékat megváltjuk az egyháztól a
mai haszon garantálása mellett.

A gör. keleti, református és róm. kath.
templomokba a város költségén bevezet-
tetem a villanyvilágítást. (A zsidó és gör.
kath. templomok már rég bevezetették.)
A villanyvilágítást az utcákban ui körték-
kel szaporítottam.

A minisztériumban kértem egy harmá-
dik gyorsított vonatot Nagyvárad felé és
minden reményem meg van, hogy az igé-
ret nemskorra megvalósul ami a kereske-
dőknek különösen sokat fog jelenteni.

A városban 120 kereskedő és iparos
tanonc van, akiknek inasotthont és ezzel
kapucsolatban fém- és faipari szakiskolát
is kértem. A munkaügyi miniszter ur 25
öszöndíjat adott is már az iskolához, fe-
jenként 4800 leit, amit kiutalt és megbízott-
ja most volt Belényesen a tanoncotthon és
iskola felállítására ügyében.

Szükségünk van aggok menházára,
amelyet a kórházban helyezünk el, ahol a
száz ágyat a miniszter 80-ra redukálta te-
hát az agg-menház céljára fennmaradt 20
ágy. Végül: az államrendőrség felállítására
terjesztettem kérést a miniszterhez.

A városi vezetőség nem fogja megter-
helni a polgárságot, mert lehetőleg nem ha-
ladják túl a régi költségvetést. A polgár-
mester fizetése képzettség és kor szerint
van osztályozva. A polgármester havi fi-
zetése 5000 leiben, a főjegyző és tanácsos-
sá 4000, a számvevőségi főnöké 3000 leiben
van megállapítva, amelyhez jár még az ál-
lamsegély. Engem munkámban a legönze-
lenebb, legideálisabb patriotizmus vezet. —
mondotta végül Cosma polgármester. — A
viszonyok reorganizálására a prefektus
kért fel és hogy erre mennyire szükség
volt, azt legjobban megállapította a me-
gyei számvevőség. És hogy miképpen dol-
goztam eddig, azt bizonyítják az eredmé-
nyek. Főbírói és polgármesteri fizetésem-
ről lemondottam az aggok-menháza javá-
ra. Teljesen díjtalanul dolgozom mindad-
dig, míg a szervezési munkálatokat befeje-
zem, a költségvetést felterjesztem: és ak-
kor mikor minden a rendes mederbe me-
het tovább, átadom tisztségemet. Még ta-
nulni valóim vannak és nagyobb céljaim
vannak, mint a belényesi polgármesterség.
De szülővárosom iránt érzett kötelessé-
gem és szeretetem megkövetelte, hogy a
rendteremtés végett néhány esztendőnek
szenteljek. Még van egy nagy tervem:
hogy ha csak tudom, megteremtsem Belé-
nyes vármegvét.

Erről legközelebb.

Perédy György.

„Két lélek“

Voss Richard

legszebb regénye

ZANDER

(medico-mechanikai) gyógyintézet
Str. Prințul Carol herceg-utca 10.
nyitva 9—1.

JÖN:

Az Apokalipszis négy lovása

Az amerikai filmművészet
csodája

A főszerepben:

Rodolpho Valentino

a legnépszerűbb
és legszebb filmszínész

BLASCO IBANEZ

spanyol író modern regénye,

János apostol jelenései

és DÜRER világhírű
festménye nyomán

DORIAN
TERRASSE

Dr Frentiu püspök a konkordátumról

Sok ellentmondó tudósítás jelent meg a tárgyalásokról, amelyek a kormány és a szent-székek között megindultak s amelyek a római és görög katolikus egyházat mélyen érintik. Egyik hír szerint az egyesség létrejött a kormány és Róma között, a másik hír szerint a tárgyalások megszakadtak. Megkérdeztük dr Frentiu Valér nagyváradai görög katolikus püspököt a tárgyalások állásáról.

— Biharfüreden voltam — válaszolt a püspök — s így nem kaphattam közvetlen értesülést az eseményekről. Mindenesetre azonban megállapítható, hogy a megjelent hírek jó része nem felel meg a tényeknek. Rómában Banu Constantin miniszter és Paclisean Zenó képviselik kormányunkat s bizonyos megállapodásokat értek el. Előbb Banu miniszter akart Bukarestbe jönni, de később Pacliseant küldték vissza, aki a tárgyalásokon elért eredményekről számolt be. Az a hír, hogy a nem görög keleti egyházak püspökségeinek számát csökkentik, nem felel meg a valóságnak, mert ezt nem ezuton rendezik. A püspökök kinevezésének kérdése tekintetében mindkét álláspont ugyazólvan ugyanaz, mert ha a kormány terjeszti elő a püspökjelölést s Róma nevezi ki, vagy Róma jelöl s a király nevez ki egy és ugyanaz, mert egyik a másik nélkül nem gyakorolhatja a kinevezési jogot. Ugy tudom, hogy a vallás- és tanulmányialap kérdése is rendezés alá kerül, a tanulmányialapból már 3 milliót áttettek a vallásalaphoz s a vallásalap 4000 hold birtokának kezelésére is megfelelő megállapodások történtek. A kormány álláspontját dr Paclisean Zenó viszi Rómába.

Nincs Nagyváradon lisztkészlet

Kenyérhiányosság fenyeget — Emelést kérnek a pékek

A szerencsétlen agrárreform következményei már ezidén súlyos tüneteket produkálnak. A részben parlagon maradt, jórészt rosszul megművelt földek előre várható gyöngye eredményéhez hozzájárult a rossz időjárás s a közepesen aluli termés miatt már is megmutatkoznak a fenyegető drágaság jelei.

A készülő kormányrendelet hatása alatt, amely a buzaárak felszökkenését fogja maga után vonni,

már is eltűnt az egész ország piacáról a gabona.

A tegnapi nagyváradai hetivásáron egy vagon búzát 80000 leierért kínáltak. A pékek kedden küldöttséget menesztettek dr Vostinár h. polgármesterhez, mint az árvezető bizottság elnökéhez és arra való hivatkozással, hogy

a malmok lisztet nem adnak ki, mert nincs, a malmok készlete és a pékraktárak készlete is elfogyott, kérték a kenyér árának ötven bani, illetve egy leivel való fedelmelését.

Nagyvárad területén ezidőszent olyan minimális liszt és buza készlet van, amely pár napra is alig elegendő. A László malmom ígéretet tett, hogy egy hét múlva újra normális mennyiségben fog tudni lisztet bocsájtani a pékek és a közönség rendelkezésére. Ezidőszent a malmok állnak.

Dr Vostinár h. polgármester a pékek küldöttségének azt a választ adta, hogy kérelmüket a legközelebbi tanácsülés elé viszi. A tanács ma fog foglalkozni a kenyérárak felemelésével, amit, ha csak lehet, el kell kerülni. Utóvégre az országban jelentős készletek vannak az elmúlt évi termésből, amelyet a spekuláció tart vissza. Fel kell kutatni az eldugott gabonát, mert a súlyos gazdasági helyzet, a lakosság zömének héroszi küzdelme az elmerüléssel fenyegető drágaságban nem engedhetők meg, csak a legutolsó esetben azt, hogy a kártya kenyér is megvételnyuljon.

A londoni konferencia sikertelensége pusztító hatással volna Európára

A konferencia szerdaig, vagy csütörtökig elnapolta magát. A jóvátételi bizottság megkapta a meghívást a londoni konferenciára. A tagok szerdán odautaznak.

Hughes párisi megérkezésekor a sajtónak azt mondotta, hogy optimista a londoni konferencia tekintetében, annak megíusulása ugyanis pusztító hatása volna Európára. Eppen ezért bizik, hogy megoldást találjanak.

A konferencia eddig három fontos határozatot hozott. Először stiláris módosítással

elfogadták a Ruhr-vidék gazdasági kiürítését.

Másodszor a konferencia hozzájárult a jogászok javaslatához, Németországnak a konferenciára való meghívása ügyében, megbizva Macdonaldot, hogy a meghívást alkalmas időben eszközölje. — Harmadszor: a konferencia angol-francia-belga-japán-amerikai tagokból jogász-bizottságot küldött ki, mely testület a Dawes-tervezet végrehajtását magyarázza és azon esetleg módosítani fog.

Herriot és Fromage teljes ülés előtti jelentése, melyet elfogadtak, a következő:

1. A jóvátételi bizottság jogosulatlan Németország szuverenitásába belenyulni abban a tekintetben, hogy honnan szerzi a fizetendő összeget.

2. Körülrja a jóvátételi bizottság hatáskörét.

3. A békeszerződés nem jogosítja fel a jóvátételi bizottságot, hogy Németország törvényhatósági intézkedéseit keresztülvigye.

4. Ellenkező szerződésektől eltekintve, Németországnak szabadkeze van a kötelezettségeit teljesítő eszközök megválogatásában.

5. A Dawes-tervezet Németországot bizonyos törvényhozási intézkedésekre kötelezi és új pénzügyi terveket statál.

A fontosabb pontok még, hogy a Németországgal való megegyezés nem érinti a versaillesi szerződést s hogy Németország kötelezi magát a Dawes-tervezet végrehajtására.

Mikor Herriot a delegációval megbeszélte a Ruhr-kiürítést, Nollet hadügyminiszter kijelentette, hogy kénytelen lemondani, ha csak Angliával együtt valami egyéb biztosítékot nem találjanak.

A láthatatlan repülő parasztleány

Tegnap számunkban megemlékeztünk már arról a különös jelenségről, mely egy fiatal szabadságos katonával, névszerint Mátéfi Hosszu János-sal kapcsolatban foglalkoztatja Bánffihunyad környékének lakosságát. Hosszról azt tartja a fáma, hogy éjjelente levegőbe emelkedik és eltűnik. Értelmes, intelligens emberek erősítik bizonykodásukkal a megfeythetetlennek látszó rejtélyt, melynek egyedüli észszerű magyarázata csak a tömeghisztéria lehet.

Bánffihunyadról nagy-gyorsan harapódzott el a különös jelenség híre s mára kelve már az egész Kalotaszeg lázban ég, mindenki meg van győződve róla, hogy csodálatos, boszorkányos dolgok történnek a fiatal szabadságos katonánádfődel viskójában. A megdöbbsent emberekből megannyi apostolt farag a tömegszuggeráció, mind esküszik a csodára, mind tovább akarja adni azt, amit mára már hisz és eskü alatt is kész vallani és bántódva fordul el, ha tamáskodó arcokkal, vagy csak objektív kérdésekkel is találkozik.

Tegnap felkereste a Nagyvárad szerkesztőségét Mrovcák József bánffihunyadi kéményseprőmester és Goldstein Armin bánffihunyadi lakos, hogy a híres csodáról, a bánffihunyadi repülő

emberről elbeszéljék azt, amit tudnak. Itt adjuk Mrovcák kéményseprőmester elbeszélését úgy, ahogy ő azt nekünk elmondotta:

— A csodálatos parasztleánynak a neve tulajdonképpen Hosszu Mátéfi János és a harmadik hegyi pionéroknál szolgál Gyergyószentmiklóson. Jelenleg szabadságon van itthon. Hazatérte után Buzás Erzs névű menyasszonyánál egy másik fiut talált. A leányt és a fiut is megverte és visszakérte a gyűrűt. Azóta esténként a temetőbe jár és azt mondja, hogy neki két sirt meg kell kerülni. A falubeli asszonyok erre azt a magyarázatot találják, hogy ez a Buzás Erzsike az egyik sirba — amelyet nemrégien ástak — dobta a fiu haját, amit ez neki katonai bevonulása előtt adott. A fiu egyébként azt beszéli, hogy a temetőben egy öreg ember felül az ő hátára és egy öregasszony veri. Legutóbb megtörtént, hogy az éjjeli őrt maga után huzta a temetőnél. Az éjjeli őrt később ötödmagával kiment utána a temetőbe, de nem látták Mátéfit, holott a fiu azt mondja, hogy ott állt előttük és valamennyiüket látta.

Néhány nappal ezelőtt Mátéfi János az Asbeine-féle vendéglőben ki akart az ablakon ugrani azzal, hogy őt egy asszony hívja. Majd egyszerre nyomtalanul eltűnt a szobából. Éjjel 2 órakor magától

Atlantic nyári mozgó

pontosan 9 1/4 órakor

Apolló mozgó

6 és 9 órakor

Ma utoljára

Dzsungel Istennője

I. és II. rész együtt.

Holnap, csütörtöktől szombatig III. és IV. rész együtt

A világhírű Selig-gyár leghiresebb állatfilmje.

Egy fiatal leány kalandja az afrikai Dzsungeleken keresztül, leopárdok, oroszlánok, tigrisek, hiénák, krokodilok, vizilovak, medvék és a legveszedelmesebb állatok a vademberek között.

4 részes film, 2 részben lejátszva!

Rendes helyárak!

Nem állatkerti, hanem eredeti őserdei felvételek!

Elővelel pénzár!

kinyílt az ajtó és a fiut, mintha bedobták volna a szobába láthatatlan kezek.

— Minthogy a segédem égre-földre esküdött, — beszéli tovább Mrovesák — hogy ő látta, amint Mátéfi a levegőben magában megállt, magam is kíváncsi voltam végre a dologra. Vasárnap este többed magammal elmentünk Mátéfiékhoz. A fiu kifordított ingben és alsóruhában, amint ezt a babona előírja, lefeküdt és azt mondta, hogy megy a háborúba. Mély álomba merült, az ujján számolt 39-ig és mindig ki akart menni. De mi a testét lefogtuk, miután eddig nemcsak a lelke, hanem a teste is, mindig nyomtalanul elszállt. Éjjel 2 órakor felugrott és álmában többször azt kérdezte: „Miért sírsz? Majd meg azt mondta: „Menj fel a padlásra, jövök mindjárt én is, mondja meg, hogy ne sírjon.“ Ebben a peroben a fiu felugrott a levegőbe és repülőhelyzetben a levegőben maradt. Mi körülbelül tizen, akik ott voltunk, megragadtuk és visszahúztuk az ágyba. A fiu egyik kezével, mintha mindig valakit hívott volna. A csendőrmester, aki szintén jelen volt, a kérésünkre bajonettel szurkálta a levegőt és egyszerre a fiu elkapta a kezét, mintha csak a bajonett az előtte levő szellemet találta volna. A fiu ezután, mintha magához ölelt volna valakit. Éjjel 2 órakor Mátéfi János ugatott és vonított. Miért ugattál, kérdeztük, mikor felébredt, azt felelte, hogy a háztetőkön keresztül ment a kutyák hátán.

Éjjel 2 órakor odajött a házhoz dr. Pasca kórházi orvos, Török István katolikus plébános, dr. Nosza ügyvéd és Polyák Miklós gyógyszerész. Az orvos egy injekciót adott a fiúnak, amitől elcsendesült.

Tegnap délelőtt a fiu azt mondta nekem, hogy lakodalomba megy az éjszaka. Délelőtt kivittük az állomáshoz, ahol elutazni készülő menyasszonyát a derékszíjjal jól elverte. Estefelé körülbelül huszan elmentünk vele haza és tréfálkoztunk vele, hogy el ne aludjon. 12 óra előtt 10 perccel az asztalnál ülő fiu többször megrögtönöz mozdulattal tett, mintha állna előtte valaki s aztán egyszerre felemelkedett a székéről és az előtte csoportosuló emberek fején keresztül az ajtó felé repült. Megesküszöm magam is, de mindazok, akik ott voltak a szobában, hogy a fiu magától maradt libegő helyzetben a levegőben. Mi valamennyien hozzá ugrottunk, lekaptuk a levegőből és letettük a földre. Valaki azt mondta, hogy fordítsuk ki valamennyien a kabátunkat és fogjuk a fiut balkézrel. Annyira a történet hatása alatt voltunk, hogy valamennyien így cselekedtünk. Bizony maga a jelenlévő csendőrmester is. Mivel egy öregasszony azt mondta, hogy ha valaki meztelenre vetkőzik, a szellemet meg tudjuk állítani, hát Ilan Maion vonatvezető úgy is cselekedett. Egy másik barátunk pedig bicikliját belevágta az ajtóba. A fiu ekkor el is csendesedett, de azért balkézrel valamennyien tartottuk, mert különben mindjárt el is szállt volna. A fiu ezután úgy tett, mintha lakodalomban volna, dalolt és hejehujázott. Majd később pedig megint ugatott és vonított. Mikor felébredt elmondta, hogy a temetőben volt a saját esküvőjén, egy kutyán ment el és egy tevé fején jött vissza. Még egyszer ismétlem és esküszöm, hogy láttam a fiut a levegőben repülni és magába megállani.

— Még csak azt akarom mondani, hogy dr. Borsdi orvos ur kijelentette, hogy ilyesmit életében sohse látott.

Mrovesák ur elbeszéléséhez megjegyezzük, hogy a Nagyvárad munkatársa tegnap kiutazott Bánffihúyadra, hogy beszéljen a láthatatlan repülő emberrel.

Mosoiu tábornok 500.000 leit adott a városnak

Mosoiu tábornok már nem egyszer győzte meg Nagyváradot komoly tettekkel, hogy ez a város és megye közel fekszik a szívéhez. Csak legutóbb lepte meg Bihar megyét egy félmilliónyi kiutalással, melyet a közutak feljavítására fordítanak.

Mosoiu tábornok tegnap dr. Popovici Miklós prefektusnak egy 500.000 leiről szóló ordinátumot (fizetési utalványt) adott át, mely Nagyvárad város fejlesztési céljait fogja szolgálni. Az 500.000 leies utalvány már Benedek Aladár pénzügyi tanácsosnál van, aki azt az állampénztárnál bármikor beválthatja. A félmillió miniszteri kiutalás közelebbi hovaosztásáról a tanács fog Mosoiu tábornok és a prefektus kívánságához mérten dönteni.

Beavatottak úgy vélik tudni, hogy az 500 ezer lei csak első részlete annak a jelentékeny támogatásnak, melyben a miniszter Nagyváradot részesíteni fogja. Mosoiu miniszter a hírek szerint igen szép összeget irányoz elő olyan célokra, melyek a város kulturális céljait fogják szolgálni.

Vasut Remecen keresztül Biharfüredre

Régi terve a nagyváradai görög katolikus püspökségnek, hogy Biharfüredet megközelíthetővé tegye a fürdőzőknek és turistáknak. Ma, ha reggel 5 órakor indul el az utas a belényesi vonattal, délután 5 óra körül éri el a kies havasmagaslatti gyógyhelyet nem kevés kiadás árán, amiben a kocsis Belényestől fel, nem kis tételt jelent.

A tulsó oldalra gondoltak tehát, ahol a remeci iparvasut már megközelítette a fürdőt annyira, hogy mindössze 12 kilométert kell gyalogolni annak, aki Remec felől hatol Biharfüred felé. Ez vette fel a tervet, hogy Biharfüredet Jádvolgyön keresztül vasúttal kötik össze a Kolozsvár és Nagyvárad felől érkező vonatokkal. Kiszámították, hogy a gyorsvonaton induló utas Jádvolgyon—Remecen át a kisvonattal 5 óra alatt jutna Biharfüredre s ez a könnyű hozzáférhetőség megszorítaná a fürdő látogatóinak számát, mert vasárnaponként inkább odamenne a kiránduló tömeg, mint bárhová.

Dr. Freniu Valér, g. kat. püspök vette kezébe a fürdőnek a világforgalomba való bekapcsolásának munkáját. A remeci faiparvállalathoz, a Mundushoz, átiratot intézett, hogy a kisvasutat milyen feltételek mellett hajlandó meghosszabbítani Biharfüredig azon a 12 kilométeren keresztül, amelyen most gyalog kell keresztülhatolni, ami 2—3 órai utat jelent. A társaság 120.000 leit kért a püspöktől az elő-

munkálatok költségeinek fedezésére. Közben dr. Freniu Valér püspök tudomására jutott, hogy a Mundus fatermelővállalat koncessziója 1930-ban lejár, amikor is a vállalatnak vissza kellene adni a bérlet területét a római katolikus püspökségnek, az erdőterület volt tulajdonosának. A vállalat azonban felajánlotta a kormánynak, hogy vegye át a kisvasutat, mint stratégiai vonalat. Ez az átvétel azonban nem zavarná a fürdő felé irányuló forgalmat.

Dr. Freniu Valér püspök a napokban próbatételek tesz a remeci kisvonaton s a végponttól gyalog egészen Biharfüredig. Ha a szemle kielégítő eredménnyel jár, a vasut tervek megvalósítása kerül napirendre. Abban az esetben, ha sikerül a hozzáférhetést megkönnyíteni, Biharfüreden azonnal szanatórium nyílik meg.

Ötven családot adtak el újból Braziliának

A királyi ügyészség, ahol az erkölcsi bizonyítványhoz szükséges büntetlenségi bizonyítványt adják ki, tegnap ötven nagyváradi családfő jelentkezett bizonylatért. Amerikába akarnak menni, illetve Braziliába, ingyen szállítja őket a Cunard Line hajóstársaság.

Ezt a receptet már jól ismerjük, ingyen kiszállítják őket az öserdőkbe, ahol addig kötelesek ingyen dolgozni, míg a kiszállításuk költségeit le nem dolgozzák.

Román parasztoknak hinné az ember őket, pedig tőket, akik még a boldog békeévekben kerültek le a felvidékről bányamunkásnak. A híres Rosenfeld közénbányában dolgoztak, jól kerestek és mind lehozatta családját is. A bánya beszüntette üzemét, mert kiaknázták teljesen a területet és az idegenből idezakadt bányászcsaládok kenyér nélkül maradtak. Az egész megyében agító kíváncsiak a kis hegyfaluba, Nagyváradra is eljutottak. A nyomorgó embereket könnyű volt megszédíteni.

— Kapunk házat, földet ingyen — mondja az egyik. — Csak meg kell munkálni. Dolgozni szeretünk, megynk szívesen. Ingyen kivisznek, még ebből is látszik, hogy kell kint a földmives ember.

Nem is próbálom ezeket a műveletlen embereket felvilágosítani azokról a borzalmakról, amelyek kint Braziliában várják őket. Ezek az emberek — saját bevallásuk szerint — három-négy éve nem voltak még a falu határában sem, újságot nem olvasnak és készpénznek veszik az ügynök minden szavát.

— Nem hallottak Braziliáról soha — kérdezem, — hogy mi vár ott a kivándorlókra. Elpusztulnak a nagy hőségtől, vagy meggyilkolja magukat a felvad munkafelügyelő.

— Rabszolgák leszünk a saját földünkön — kiált rám szinte mérgesen az egyik, — miket beszél-

Dorian terrasse és Dorian Filmszínház

9 órákor

6 órákor

Ma, szerdán

PHROSO

Keleti film 2 részben, 12 felvonásban

Sir Anton Hope

regénye filmen

A két rész együtt

Kedvezőtlen idő esetén a 9 órás előadás is a Dorian-filmszínház nagytermében lesz megtartva

Theil szalámi, Sibiu — Nagyszeben

az ur? Megmutatták még a fényképét is a házunknak, amit kapunk, meg az igákat is.

Ötven család, mintegy 100—120 lélek indul el szomorú rabságba Brazíliába, ahonnan annyi szomorú hír jött már a kivándorlókról. És még mindig nem lehet megállítani őket, akiket hazug ígéretekkel félrevezetnek lelketlen ügynökök, rohanak a vesztükbe a brazilai őserdőkbe, ahol annyi kivándorló pusztult már el...

Az ügyvéd mulasztását a fél szenved meg

A törvényszéken Dobos Constantin tanácsa érdekes ügyben hozott ítéletet. A Hillinger és Ilyés bankház másfél évvel ezelőtt lakáshivatali engedéllyel beköltözött az Emke palotába, amely Cziller Imre tulajdona. Egy földszinti helyiséget bérelt ki a bank, amelyet azelőtt a Kereskedelmi Csarnok használt. A szerződésben évi háromezer lei bérben állapodtak meg.

Cziller Imre most kevésnek találta a házbért és a járásbíróság útján kérte a helyiség bérének a megállapítását. A járásbíróság 1923 május 1-től 1924 május 1-ig évi 24.500 lei bért állapított meg, amelyet joga lett volna az érdekelt banknak megfizetni. A törvényes felelősségi határidő letelteig nem érkezett be felelkezés, csak a határidő letelte után felelkezett meg a Hillinger és Ilyés-cég azon indokolással, hogy

ügyvédjük a törvényes határidő letelteig elfelejtette beadni a felelkezést. Ezért kárt ők nem szenvedhetnek.

A mulasztó ügyvéd ellen az Ügyvédi Kamaránál feljelentést tettek, azonkívül az anyagi veszteségért polgári pert indítottak ellene.

A Dobos-tanács tegnap tárgyalta ezt az ügyet. A Hillinger és Ilyés bankházat most dr. Kabos Béla képviselte.

A bíróságnak az volt az álláspontja, hogy az alperes és jogi képviselője egy személy, ha a jogi képviselőnek szabályszerű meghatalmazása van. A jogi képviselő minden ténykedésért a fél is felelős, ezért elutasították a keresetet és

jogerőre emelték az első bíróság határozatát, mely 24.500 lei házbért állapított meg.

Külön érdekessége még az ügynek az is, hogy az arbitrálo bizottság, amelynek hatáskörébe tartozik a vitás lakberek megállapítása 1924 május elseje után függetlenül a járásbíróság 24.500 leis bér megállapításától, évi 15 ezer lei bért állapított meg a Hillinger és Ilyés bankház helyiségeért.

Eszterházy Ágnes grófnő
és Olaf Fjord játszik a

„KÉT LÉLEK”
főszerepeit.

Jön! Jön!
a Clauson-csoport

BUTOR NAGYELARUSITAS
augusztus 15-ig minden elfogadható árban
augusztus 15-től **Bécsi Butorkiállítás**
BÜCHLER MARTON Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 8 szám

Letartóztatták a jószáshelyi templomrobbantás tetteseit

Jelentettük, hogy az aradmegyei Jószáshelyi zsidó templomát péntek éjjel bombával felrobbantották.

Az aradmegyei Jószáshelyen történt merénylet deonációja belesüvit az egész ország közvéleményébe. A felelőtlenek antiszemita izgatásai megteszik hatásukat és a nagykarolyi szerencsétlen talmudista Schön Bernát meggyilkolása után a Jószáshelyen történtek a hivatalos fülekhöz kiáltanak. A hivatalos fülek nyiljanak ki ennyi szomorú tünet előtt és legven már vége ennek a középkorai aktivizmusnak, mely csupán arra jó, hogy az ország hitelét gyengítse.

Jól tudjuk, hogy a Románia iránti bizalmatlanságot a külföldön nemcsak a külpolitikai viszonyok fedezik, de az országban belül előforduló kilengések végzetesen alkalmasság arra, hogy az ország presztízsét sajnosan megtépázzák.

Aradról jelentik: A józan gondolkodású románság s a zsidóság éles állásfoglalásának, mely megtorlást követel, köszönhető, hogy az eddigi lanyha nyomozásban, mint tudósítónk jelenti, fordulat állott be. A terhelő adatok hatása alatt letartóztatták *Iván Pável kolozsvári egyetemi hallgatót, aki nyári vakációját töltötte otthon és Serb Pál gurahonci napszámot.* Serb a csendőrség előtt beismerte, hogy ő a tettes, de Iván Pável alhatatosan tagad.

Az egyetemi hallgatót és a napszámot erős fedezettel Aradra szállították, ahol Niculescu vezető ügyész kezdte meg kihallgatásukat. Serb fenttartotta beismerő vallomását, míg Iván Pável tagadja, hogy részt vett volna a bűncselekmény elkövetésében. Miután tárgyi bizonyíték ellene nincs, Ivánt kedd délután szabadlábra helyezték.

Az ügyész véleménye az, hogy Serb tényleg bűnös, de a háttérben értelmi szerzők vannak. A hatóság komolyan veszi azt a feladatot, hogy a háttérben lévőkről is le ránts a leplet. Jószáshely, Gurahone s a vidék zsidó lakossága a legnagyobb izgalom közt várja a fejleményeket.

Aradról jelentik: A vizsgálatot vezető bizottság megállapította, hogy a merénylet gyújtózsínóros dinamittal követték el. A négy méteres gyújtózsínórt pénteken este körülbelül hét órákor helyezték el a merénylők a zsidó imaház falában és meggyújtották a zsinagógát. Az emberi mivoltukból kivetkőzött bűnösök úgy számították, hogy a dinamit kilenc óra körül fog felrobbanni és az imaházban istentiszteletet hallgató hívők a robbanás áldozataul esnek. A terv azonban nem sikerült, a gyújtózsínór csak tizenegy óra után égett el és ekkor következett be a robbanás. Irtozatos dőrejjel törték be az ablakok és a zsinagóga egyik falán egy ajtó nagyságú üreg támadt. Belül mindent pozdórává zuzott a robbanás. A frigszekrény, a benne lévő szentkönyvekkel, a nagy réz örökméstartó, a padok, a szószék és a csillárok elpusztultak. Megállapítást nyert, hogy a dinamitpatront a frigláda mögött lévő szelvényekben helyezték el a tettesek és gyújtózsínór segítségével idézték elő az expozíciót.

Nyilatkozik a főügyész

Niculescu Miklós aradi főügyész, aki ma érkezett vissza Jószáshelyről, ahol személyesen vett részt a vizsgálatban, nyilatkozott a robbanás részleteiről, a

nyomozás eddigi eredményéről. A főügyész a fent leírt részletességgel beszélt a borzalmas templomrobbantásról, a mellyel a bestiális merénylők nyolevan ártatlan ember életét akarták elpusztítani.

— A merénylők rendkívül súlyos és példás büntetésben fognak részesülni. A francia törvények a gyilkossági kísérletet, mint megtörtént gyilkosságot büntetik. Ilyen értelemben fogjuk kérni mi is a bíróság ítéletét.

Ez a legutóbbi évtizedek óta az első ilyen merénylet Romániában és az aradi ügyesség olyan példás büntetést fog kérni a tett elkövetőire, amely egyszer és mindenkorra elejét veszi, hogy hasonló merénylet történjék Romániában.

A jószáshelyi robbanás dolgában kérdést intéztünk Lázár Ágoston díhoz, Arad vármegye alispánjához, aki a következőket mondotta:

— A zsidó imaház ellen elkövetett merénylet ügyében a vármegye vezetőségének megbízásából Amea Tódor borossebesi főszolgabíró ment ki a helyszínre s már — ha röviden is — jelentést is tett a dolgok műbenlétéről. A jelentés szerint a merénylet nagyságáról elterjedt első hírek kétségtelenül erősen tuloztak voltak. A dinamittal elkövetett robbanás nem döntötte romba a templomot, azon csupán kisebb rongálásokat ejtett. A nyomozás további fejleményeiről ezidőszent nincs még tudomásom, azonban, hogy magam is tisztán lássak ebben az ügyben, ma délután kiutazom Jószáshelyre, hogy a dolgok műbenlétéről közvetlenül szerezzek tapasztalatokat s észleleteimről — hazatérésem után — teljes őszinteséggel beszámolok a nyilvánosságának.

ILDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy óra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy óra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hírlapiroda, (Telefon 13—01.)

* Jugoszláviában törvény készül a kisebbségek egyenjogúságáról. Jelentettük, hogy Sándor szerb király koalíciós pártot alakított és így Davidovics demokráta lett a miniszterelnök. Davidovics ma jelentkezett a királynál és mikor a palotát elhagyta, az újságíróknak kijelentette, hogy kormánya a megértés kormánya lesz és békességet kíván teremteni a nemzetiségek között. A külpolitikában változásról nincs szó. A szkupstinát augusztus 6-ára hívja össze. Teljes bizakodással néz munkája elé, mert háromszázöt mandátum közül százhatvanhat a kormánynak mellett van. Reméli a Radics-párt támogatását is. Pasics politikája teljesen hajótörést szenvedett s ezért Pasics elhagyja Jugoszláviát, Franciaországba. Ninesics pedig Svájcba megy. Kijelentette még Davidovics, hogy törvényt készít a korrupció ellen és a nemzeti kisebbségek teljes egyenjogú állampolgárságáról.

* Simicel mandolinművész hangversenye. Szombaton, augusztus 2-án, este 9 órákor a Félix-fürdőben, vasárnap este a Püspök-fürdőben hangversenyezik Simicel mandolinművész. Simicel mester nevét külföldön is jól ismerik, legutóbb pedig Aradon, Temesváron, Brassóban, Kolozsvárott tartott hangversenyt. Nagy-

várakon is ünnepelték a télen Simicel mestert. Mostani hangversenyén Liszt, Wienowszky, Serezeate, Baclarini, Galkin, Ries és Nowatsek-darabok szerepelnek. A hangverseny után reggelig tánc lesz.

* **Vilmos császár egy filmvállalatban.** Berlinből jelentik, hogy Vilmos császár anyagi részesedést vállalt az Uránia című berlini filmvállalatban, amely a Parsifalt filmre dolgozza föl.

* **Halálozás.** Régi, előkelő nagyváradi uricsalád gyásza: özv. Ben de Lajosné szül. Csáthó Anna 81 éves korában elhunyt. Teme-tése csütörtökön délelőtt 10 órakor megy végbe Verbőczy-utcai gyászházból. Gyászolják: testvére Csáthó Ferenc, v. b. t. t., budapesti ny. tábla-elnök, valamint a Csáthó-, Bartos-, Pallay- és Szabó-családok. — Bora Vasilie, C. F. R. mozdonyvezető 34 éves korában elhunyt. Teme-tése holnap, csütörtökön délután 5 órakor megy végbe a közkörház halottsházából. — Kövér Bálint 70 éves korában elhunyt. Teme-tése ma, szerdán délután 5 órakor megy végbe Velencei-parti gyászházból.

* **Merényletet követtek el a bukarest-jassii expressz ellen.** Bukarestből jelentik: Ma reggel 7 órakor az ügyesség arról értesült, hogy a 61-es számú expresszvona-tot, mely tegnap 23 óra 20 perckor Bu-karestből Jassy felé indult, sulyos szerenc-sétlenség érte. Öt kilométernyire a Bar-novei alagúttól a vonat mozdonya lekap-csolódott és összezuzódott. A postakocsi és két másodosztályú vagon, valamint az étkezőkocsi kisiklottak, anélkül azonban, hogy összezuzódtak volna. Az utasok ré-mülete egy pillanat alatt pánikká növeke-dett. A jassii rendőrprefektus, Manciu, a ki a vonaton utazott, a vonat parancsno-kával és az utasokkal azonnal jegyző-könyvet vett föl a történetkről. Megállá-pítást nyert, hogy az uttesten egy sinderab — helyéből kiemelve — hiányzott. Egy másik sinderab szintén kissé ki volt moz-dítva. Hogy a legnagyobb katasztrófa be nem következett, csupán annak a ténynek tudható be, hogy a vonat a szerencsétlen-ség idejében alig óránként 30 kilométeres sebességgel haladt. Constantin Panu gé-pész könnyen megsebesült, más sebesült ézenkívül nem történt.

* **A román nyelvű iparigazolványok.** Oradea-Mare város előjárósága, mint I. fokú iparhatóság felhívja mindazon keres-kezőket, iparos és iparvállalatokat, akik az állammal kiállított iparendély ki-adásáért folyamodtak, hogy annak átvéte-le végett az iparhatóságnál (Maior Péter-utca 5.) folyó hó 31. napján d. e. 8—1 óra között jelenjenek meg. Oradea-Mare, Ia 29. Julie 1924. Előjáróság.

* **Elsüllyedt egy gőzös.** Párisból jelen-tik a Radornak: Egy japán gőzös 138 utas-sal és 54 tengeressel elsüllyedt. 18 utast és 5 tengerészt sikerült megmenteni.

* **Tűz a Nagypiacon.** A Diósy-fatelep mellett lévő kocsmában rövidzárlat kö-vetkezteben tűz ütött ki. A tűzoltóság azonnal a helyszínre sietett és percek alatt lokalizálták a veszedelmes méreteket öltő rüzt. A kár jelentékeny.

* **Feloszlatták a kommunista-pártot.** Bukarestből jelentik: A második hadtest parancsnoksága ma elrendelte a romániai kommunista párt feloszlátását, megszün-tetve ugyanakor a „Természetbarátok egyesületét”, az „Egységes szakszervezeti tanácsot”, a „Kommunista Asszonyok Kö-rét” és a „Kommunista Ifjak Egyesületét”. Az eyletek feloszlátásának oka az, hogy azok ellentétben álltak a 2. és 3. számú idevonat-kozó rendeletekkel, melyek a Romániában levő eyletek működésének lehetőségét precizirozzák. A kommunista párt s an-nak fiókegyletei először és írásban pro-pagandát folytattak a jelenlegi romániai kormányforma erőszakkal való megváltoz-tatására és az állam törvényeinek és intéz-ményeinek felbontására. Az eyletek fel-oszlátására vonatkozó rendelet az ország egész területére szól.

Eles összetűzés Titulescu és Macdonald között

Londonból jelentik: A beavatottak azt hiszik, hogy csütörtökön meghívják Né-metországot a konferenciára és hétfőn megkezdik a tárgyalásokat, szerdán pedig egy ünnepélyes teljes üléssel a konferen-ciát közösen megszövegezett jegyzőkönyv aláírásával bekecszik.

Berlinből jelentik: Mihelyt megérkezik Londonból a meghívó, a német delegáció, amelynek tagjai Marx, Stressemann, Lu-ther, Schacht a birodalmi bank elnöke és valószínűleg a porosz és bajor miniszter-elnökök lesznek, — azonnal Londonba utaznak.

Londonból jelentik: Az Echo de Paris szerint Titulescu román követ és Macdo-nald között a konferencián váratlanul ösz-szekoccanás történt.

Titulescu kérdezte, hogy a kisállamok véleményét is kikérk-e a határozathozá-s

talnál a tekintetben, hogy a németeket is meghívják a konferenciára?

— Eppen az imént kezdtük meg önt efelől — válaszolt Macdonald. — Elvi ál-láspontunk kész, legfeljebb két percnnyi megbeszélésre lesz szükségük a nagyha-talmaknak...

Titulescu itt közbe szólt:

— Örömmel hallom, hogy a nagyhatal-mak két perc alatt képesek megegyezni...

Macdonald ingerülten így válaszolt:

— Biztos lehet, hogy ha egyszer majd megint nem találunk megoldást, segítségül hívjuk Romániát.

— Kijelentem, hogy Románia bármikor kész a segítségre — mondta Titulescu.

A kisállamok képviselői között nagy az elkeseredés, mert nincsenek képviselve a fontos döntéseket hozó ötös tanácsban. Ez magyarázza Titulescu energikus fellépe-sét is.

Föderalista kormány alakult Szerbiában

Belgrád, július 29. Pasics bukása egyben a centralista politika csödiét jelen-ti. Davidovics Lyuba, az új miniszterelnök föderálistikusra alapra helyezi a kormányt. Programja a balkáni Svájce megteremtése. Széleskörű autonómiát akar adni Hor-vátországnak, Boszniának, Montenegrónak és a Magyarországból elcsatolt területek-

nek. A közszabadságokat visszaállítják, a sovinszta politikát eltüntetik. Az új kor-mány a kisebbségi jogok alapján áll. Nem is tehet mást, mert a többsége a következő képviselők közül alakul: 133 demokrata szerb, 24 szlovén klerikális, 18 muzulmán, 63 hor-vát, 10 macedon, 11 földmivespárti és 8 német.

* **Öngyilkos lett a „méregkeverő” leány.** Annak idején nagy feltűnést kel-tett, hogy Szász Róza Szent Jeromos-utca 19. szám alatti lakos megmérgezte édesanyját. A hatvanöt esztendősz asz-szonynak teát szolgált fel a leánya és alig egy óra leforgása alatt meghalt. Szász Róza ellen vallott 14 éves huga, akinek vallomása alapján le is tartóztatták Szász Rózát. Több hónapig tartó vizsgálati fog-ság után a 14 éves leány visszavonta ter-helő vallomását nővére ellen és szabad-lábra is helyezték. Most újból hallat magá-ról Szász Róza: tegnap szerelmi bánatá-ban marólugot ivott és sulyos sérüléseivel a közkörházba szállították. Esetben mara-dásához kevés a remény.

* **Kik kerültek ujabbán az állampolgá-rok lisztájára?** Nagyváradon legujabban a következőket vették fel a román állampolgárok lisztájába: Avram Jancu (v. Kos-suth Lajos) utcai lakosok: Székely Mózes dr 22, Krausz Zoltán 22, Krausz Sándor 22, Fenyő Ödönne 4, özv. Klein Ignácne 22, Guttman Márkus 22, Nega Vaszil 22, Rusnica Vaszil 22, Fenesi Istvánné 4, Pa-lonka Ilona 22, Vitracl Vilmos 2, Megyeri János 6, Id. Sebesi Károly 6, László Teré-zia 6, Ifj. Sebesi Károly: 6, özv. Dobra Dénesné 12, Csigai Lajos 20, Kohn Dávid 18, Oláh György 6, Alexandri (v. Teleki) utcai lakosok: Blau Samu 56, Lukács Ist-ván 56, özv. Stankovits Józsefné 25, özv. Popovics Pálné 56, Ehrenfeld Andor 25, Geier Mária 25, Longar Julianna 25, Hirschmann Ödön 34, Sándor József 34, Bux Miksa 56, Kiss János 56, Csekő Lajos 56, Bux Zsigmond 56, Cuza Voda (volt Szacsavay) utcai lakosok: Weisz Vilmos 28, Grünbaum Dávid 28, Schwartz Jakab 28, özv. Spinrad Bernátné 28, Pikó János 28, Steiner Andor 28, Bán Eszter 28, Lefko-vits Lipót 28, Lefkovits Róza 28, özv. Ber-czik Árpádné 28, Kohn Simon 28, Nagy András 28, Erbstein Izák 28. Pece utcai lakosok: Rubin Jenő 21, özv. Bueskó Jó-zsefné 21, Kovács Ágnes 21, Bratianu (v. Szaniszló utcai) lakos: Özy. Kontsek Ká-rolyné.

* **Sik Rezső a Velencei kalmárban.** A nagyváradi közönség egykori kedvence, Sik Rezső tegnap este a Velencei kalmár Shylock szerepében gyönyörködtette az ünneplésre egybegyűlt zsufolt ház közön-ségét. A mélyen járó, klasszikus drámá-ban Sik Rezső komoly művészi munkát végzett. Minden értéket megragygottat-

Shylock megrajzolásában, amely pompás volt és semmi kívánni valót nem hagyott maga után. Tóth Elek rendezésében ki-tűnően pergett le a darab és a zsufolt ház közönsége lelkesen ünnepelte Sik Rezsőt.

* **A bukaresti dohánygyár pusztulása.** Bukarestből jelentik: Polgári és katonai személyekből álló bizottság tegnap foly-tatta a dohánygyári tűz ügyében folyamat-ba tett vizsgálatot. A vizsgálat a nyomozás során különböző robbanékony anya-gokat talált, melyek nyilván arra voltak szánva, hogy velük a „Belvedere” dohán-gyárat levegőbe röpítsék. A nyomozást to-vább folytatják, remélhető, hogy holnapig a bűnösöket, — akiket valószínűleg politi-kai célzat indított tettük elkövetésére — sikerül kézrekeríteni.

* **Munkásgyűlések.** Szerdán este 6 óra-kor a bőripari munkások közgyűlést tar-tanak, csütörtök este 8 órakor a borbély és fodrázmunkások rendkívüli közgyűlést tartanak. Péntek este 6 órakor a Derby-cipőgyár munkásai fontos ügyben érte-keztet tartanak Str. Cuza Voda (Szacs-vay-u.) 24. szám alatt. Az érdekeltek pontos megjelenését kéri a vezetőségek.

* **Crepe, Marocain minden színben érkezett Leitner Mártonhoz.**

* **Grenadin, etamin, opál, nyersselyem ruhavásznak, sephfirek leszállított árak-ban Schésinger és Jung cégnél.**

* **Havas és Grünfeld szövetei legjobb-bak, legolcsóbbak Kossuth-utca 8. szám.**

* **„KEGYELET” a Sas alatt.**

* **Üzlet átszervezés miatt raktáron levő villamos csillárok, asztali lámpák.** Tungrasram-égők, villamos szerelési anya-gok minden elfogadható áron árusítottak. Telefon 556. Stern. Str. Vlahuta (Szent János-utca) 20.

* **Alabástrom fehér arcod, kezed bőre.** Ha Kaiser Boraxot keversz a fürdődbe.

* **Új manometer, telefonkészülékek izzólámpa minden feszültségre és alaka-ban, nagyban és kicsinyben.** Manometer javítását, telefon és villanyszerelést, esz-terga és minden fémipari munkát szolic-áron készít Rajz Andor electromecha-nikus, Szalárdi-utca 9. sz.

* **Szép férfi frizúrához elengedhetet-len a Brázay brillantin.** Kapható mindenütt.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Hegyek alján, opera ujdonság 3-szor, rendes helyárrakkal.

Csütörtök: Süt a nap, színmű ujdonság 1-szor, rendes helyárrakkal.

Péntek: Süt a nap, színmű ujdonság 2-szor, rendes helyárrakkal.

Szombat délután: Levendula, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat: Rózsaleány, operette, rendes helyárrakkal.

Vasárnap délután: Vörösmalom, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Hajduk hadnagya, a Heimannszinkörben, Újságíró-nap javára.

A Hajduk hadnagyanak főpróbája

— Ruwinsky Rafael a garden-party műsorában —

Mint már jeleztük, a Hajduk hadnagyanak főpróbája szombaton fog megtörténni a régi színpadon. Az operettegyüttes legkitűnőbb erői teljes ambícióval tanulják szerepeiket, mert ők is óhajtsák, hogy a vasárnapi diszeloadás méltóan reprezentálja az újságírók ünnepélyét. Kovács Kató, Biczó Margit, Zilahy Irén, Kertész Mancsi, a férfiak közül Borovszky Oszkár, Madas István, Fratta Géza, Misoga László, Harsányi Miklós, Pattantyus Manó, Sorr Jenő, Vigh Ernő és a többiek művészi képességeik legjavával könnnyítik meg Hetényi Elemér főrendező és Várady Aladár karnagy agilis munkáját.

Ez alkalommal kell jelentenünk, hogy az előadás utáni kerti ünnepély műsora tegnap egy értékes számmal bővült. Ruwinsky Rafael, a neves tenorista, a kolozsvári színház volt tagja, akit jövő évi szerződése Bukaresthez köt, Tschajkovszki „Anyegin”-jéből a Lenszki-áriát fogja elnevelni Guttman Miklós kíséretével. Ruwinskyt néhány vendégszereplésből már ismeri a váradi közönség, így csak közhelyesek lennénk, ha arról a nyereségszerez emlékeznénk meg, amelyet a kiváló énekművész szerez fellépésével a garden-party közönségének.

Nem mulaszthatjuk el közölni azt sem, hogy a Rhédey-kerti ünnepély tombolajátékára a Charles Robin et Co. francia pezsgőgyár nagyváradi fiókja (Schwartz Arnold igazgató) nagymennyiségű pezsgőt, likőrt és konyakot, a „Hadirokkantakat, hadiöveggyeket és árvákat támogató és foglalkoztató festőüzem” igazgatósága pedig (Ormay Armin igazgató) husz darab értékes festményt bocsátott a rendezőség rendelkezésére.

Az ünnepély napján egy emlékujság jelenik meg, amely a nyilvános nyugtázásokat is tartalmazni fogja. A 600 garden-partyjegy nagy részét már előjegyezték.

— Hegyek alján. Ma este harmadszor kerül színre a Hegyek alján D'Albert nagyszerű operája, melyben a főszerepeket Baksay, Baranyai, Tihanyi, Feleki, Márkus, Gávora, Biczó, Pogány, Békési és Bereng éneklék. A zenekart Váradi karnagy vezényli.

— Süt a nap. Az idei szezon utolsó drámai ujdonsága lesz a Süt a nap, Zilahy Lajos legszebb darabja, melynek csütörtökön este lesz a bemutató előadása. Az igazgatóság gyönyörű kiállításban hozza színre e nagyszerű színművet, melyet Tóth Elek rendezésében fogunk látni. A főszerepeket Jósika, Benes, Pogány, Körösi, Kertész, Braun Ancsi, Tóth, Harsányi, Földes, Sorr, Madas, Galambos játsszák. A Süt a nap csütörtökön és pénteken lesz a színház műsorán rendes helyárrakkal.

— Rózsaleány. Hosszabb pihentetés után szombaton este kerül ismét színre e nagyon is mulatságos szövegű, könnyed muzsikájú táncos operette, melyben Fratta Géza fog újra fellépni. A főszerepeket e nagyszerű operettnek Kovács Kató, Zilahy, Körösi Juci, Pogány, Misoga, Pattantyus, Vigh, Galambos, Madas és Sorr játsszák.

— Vén gazember. Hétfőn este Mikszáth-Harsányi nagyszerű vígjátéka, a Vén gazember kerül színre hosszabb pihentetés után rendes helyárrakkal. A főszerepeket ezúttal is Benes, Pogány, Zilahy, Fratta, Madas, Galambos, Madas, Harsányi, Földes, Sorr játsszák, a címszerepét Tóth Elektől fogjuk ez alkalommal is látni.

— Délutáni előadások. Szombaton délután a Levendula operett, vasárnap pedig a Vörösmalom Molnár Ferenc világsiker aratott színműve kerül színre. Mindkét délutáni előadás mérsékelt helyárrak mellett lesz megtartva, melyre már most meg lehet váltani a jegyeket.

— A jövő hét bucsuelőadásai. A színház igazgatósága és személyzete több délutáni és esti előadásban fog bucsut venni Nagyvárad közönségétől. Parlagi igazgató most állítja össze azokat a darabokat válfaj szerint, amelyekben bucsuzni fog a társulat. Változatos lesz a jövő hét műsora, mert a szezon legnagyobb sikerű darabjaiból fog állani az. Délutáni előadások mérsékelt helyárrakkal, az esti előadások rendes helyárrakkal kerülnek színre. A jövő hét műsorán a közönség kedvence darabjai fognak szerepelni, de ezenkívül még egy operette-premier is lesz, melynek címe Gyere be rózsám, ebben az operettben bucsuzik utolsó nap az operette-együttes.

NYILTÉR

Felkérem a tisztelt közönséget, hogy szükségletét augusztus 2-ig szerezze be, mert az üzlet átalakítás miatt 3 hétiig zárva lesz.

Kiváló tisztelettel:

Roth M. Utóda
kalap- és uridivat üzlete.

Értesítem tisztelt üzletfeleimet, hogy VASÜZLETEMET Mihail Viteazul (Nagypiac-tér) 2. szám alá, a Wechsler-házba helyeztem át.

Tisztelettel
STERN JÓZSEF

MOZI

— Atlantik és Apolló mozgók. A legnagyobb siker jegyében megy a Dzsungel Istennője. Még mindenkinek élénk emlékeztetükben van a tavaly lepergetett Dzsungel csodái film, mely szintén a világhírű Selig-gyár alkotása. A Dzsungel Istennője azonban messze-messze felülmúlja azt nemcsak a természeti felvételek szépségével, hanem a kedves mesének valóban mesteri szövésével. Igazgató jelenetek kergetik egymást, a vadállatok egész tömege tildözi hőseinket és veszélyeztetik életüket s igazán csak ügyességük és bátorságuk mentik ki őket a legveszedelemesebb helyzetekből.

A hatalmas filmnek, mely az igazgatóság áldozatkészsége folytán két részben kerül vetítésre, első része még ma megy, csütörtöktől már a II-ik rész kerül vetésre.

— A Dorian Terrasseon és a Dorian-filmszínházban ma, szerdán a „Phrosó” című izgalmas kalandorfilm látható. A török szigeteken lejtőzódó film 2 részből, 12 felvorból áll, de egy előadásban kerül színre. Az előadások kezdete a Dorian Terrasseon 9 órakor, a Dorian-filmszínházban 6 órakor. Jön: „Az Apokalipszis négy lovasa” a főszerepben Rodolpho Valentinoval.

TŐZSDE

Zürich, július 29. Nyitás: New York 54315, London 38950, Páris 2760. Bukarest 235, Budapest 069, Bécs 007675, Milánó 2350, Prága 1610, Berlin 10 nulla 129.

Bukarest, július 29. Devizák: Páris 1175, London 1013, New York 229, Róma 10, Zürich 42.50, Wien 32.50, Prága 685.

Valuták: font 990, francia frank 1220, svájci 42.50, lira 990, dinár 260, dollár 226, osztrák 32.50, magyar 27, szék 680.

Zürich, július 29. Zárlat: Berlin 129.50, Amsterdam 20762, New York 54350, London 2387, Páris 2745, Milánó 2350, Prága 1605, Budapest 69.50, Belgrad 645, Bukarest 235, Bécs 7675.

Budapest, július 29. Értékpapírtőzsde: Angolmagyar 46, Magyarhitel 575, Osztrákhitel 165, Salgó 591, Államvasút 520, Ker. bank 1220, Pesetihazai 3645, Borsódmiskolci 125, Első bdp. gőzm. 127, Beocsini 950, Drasche 195, Urikányi 978, Globus 30, Fegyver 1475, Rima 130, Ganz-Danibus 3145, Láng 127, Schlick 64, Izzó 550, Borsódi szén 112, Karton 95, Cukor 2660, Georgia 475, Ocean 25, Villányi 58750, Guttman 3401 Lignum 59, Ofa 600, Slavonia 120, Nasici 2450, Zabolai 92, Tröszt 100.

Subst. executor al Judecăt. Ocolului Podul-Săculor.

G. 194—1924—2.

Publicație de licitație.

Subseminatul subst. executor judecătoresc, aduc la cunoștință publică, că în urma deciziei Nr. 1940—1923. efectuându-se excoție de escontentare în favoarea lui Kovács Alexandru contra lui Krasznai Juliana már. Stranges Iosif din comuna Diosig am secheștratul mobile: 1 ani 3 scroafă, 5 porcei (8 heta), 2 cai (7 și 12 ani), 1 caruța în valoare de 5500 Lei, cari se vor vinde prin licitație publică ce să va ținea în ziua de 4 (patru) August 1924 ora 2 (doua) d. m. în comuna Diosig la care sunt invitați cumpărători cu acea, că mobilele de mai sus pe lângă achitarea banilor în numerar, se vor vinde celui care va primi mai mult, eventual și sub prețul estimat.

Podul-Secuilor, la 22 Iulie 1924.

Ștefan Matei
delegat judecătoresc.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

✕ Levelezés ✕

Szavata. Tegnap levelet írtam. E. Temesvárra utazott, ho nap visszajön. Jól vagyunk, csóolunk G.

Öröm? nem derül ki soha? vagy nem szent az akarat. 81

✕ Oktatás ✕

Budapesti VIII-ik realista tanítványokat vállal. Cim a kiadóban. 11

Eloszerílnem egy szobás konyhás lakásomat lehetőleg a központban két-szobás lakással esetleg ugyanolyanul lelépést fizetnek. Cim Szántay János Str. Szigligeti-utca 13.

Javítóvizsgára liceumistákat és polgáristákat (leányokat és fiúkat) elkészítünk. Strada Sig. Varadi (Szaniszló) 29. 77

✕ Lakás ✕

Város központjához közel két szobás (egyik utcai) elosztás és konyhás lakást elcserélnék két szobás, konyhás, kamarás társasabb lakással. Cim a kiadóban. 80

Intelligens fiatalember a központban lakást kaphat. Cim a kiadóban. 83

Fiatál házaspár keres elegans butorozott szobát, lehetőleg központban. Cimeket a Hegedüs Hirlap-irodában kérek. 90H

✕ Alkalmazás ✕

Képzett magyar óvónő, lelkiismereti, teljesen megbízható keresek 4 és 3 éves leányaimhoz. Megkereséseket dr. Géher Géza Gerliczy-palota. 86H

Tisztes édes, főzéshez is érő mindenféle leány jó bizonyítvánnyal azonnali be-lépésre kerestetik. Strada Cuza Voda (Szacsay-u.) 19. szám. 34

2 intelligens német kis-assoony aug. 15-től gyermekek mellé állást keres. Érdeklődést Hermes Nagy-szeben továbbít. 65

Urleány vidékre házikis-assoonyának ajánlkozik, ki a házi dolgot végzi. Cim a kiadóban. 75

Intelligens leány gyermek mellett vagy idősebb ház-spárnál állást keres. Cim a kiadóban. 79

Gipszsegéd kismunkára felvetetik. Gyár-u. 45. 78

Koosznak, házi szolgálókat ajánlkozik jóvaló fiatal-ember. — Ardeal, főposta mellett. Telefon 243.

Megbízható és jó bizo-nyítvánnyal rendelkező egyen keres bármilyen vál-lalatnál irodai vagy ha-sználó állandó alkalmazást. Cimeket Huszár, Pece utca 20. szám alá kér. 85

✕ Adás-vétel ✕

150.000 leig nem beköl-tözhető házat keresek. — Pekiko, Lakatos-utca 4. 70

Arguin szőnyeg 3 1/2 x 3 alig használt olcsón eladó Feledy Elekka virág üzlete Regele Ferdinand 89H

Eladó nagyon szép kézi-munka stórok, függönyök, abrosz szalvéták, milliók, zsebkendők, aranyterítők, montrozatlan diványpárna file csipke és betét, álló lámpához szép ernyő. — Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut 30. jobbra Szász. 621

Szép mokett garnitúra ke-resek sürgősen megvétele. Cimeket a kiadóba kérek. 75

Bizományba e fogadok por-celiánt, kézimunkákat, fe-hérneműt. Szász, Rákóczi-ut 30. jobbra. 623 H.

Eladó rövid zongora. Pa-tiszander ebédő 6 szék-kei. Cim Bul. Regele Ferd. Rákóczi-ut 30 jobbra Szász 8H

Hálószoba bútor, utazó ko-és több német könyv el-adó. Bém-utca 9. 53H

Harmonium eladó Ország Antal utódánál. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 41. 36

Eladó a Lakatos-utca 3. számú ház. Értekezhetni Dr. Roxin György, Bunyi-tai liget-u. 6. 67

Eladó öt szobás modern villa szép nagy kerttel, azonnali ellogálható, öt-százötvenezer leiert. Eme-letes ház, bekölthető há-romszobás fürdőszobás lakással hatszázötvenzer leiert. Hodossy Miklós-utcán jól megépített három szobás magánház eset-leg elfoglalható la-ással kettőszázezer leiert. Ki-sebb-nagyobb magán-ber-és ültethetők. Feledy Sándor ingatlanértékesítő iro-dája, I. C. Batiannu (Sza-niszló) utca 1. szám. 75

Nio. Jorga (Zöldfa)-utcán üzlethelyiségek örök áron eladók. Dr. Adorján Ámin ügyvédnél, Str. Francisk Deák 2. 84H

Malomberendezés átalaki-tása folytán kimaradt gőz-gép kazánal, hengerek, szíjak, selymek, kerekék stb. eladók, esetleg jó ma-lom helyre társulnék. Ba-gosi malom, Bihardioszeg. 88H

Üzlethelyiség Str. Vlahuța (Szent János utca) elején olcsón sürgősen átdo. Lakás 1 szoba, konyha, spicz 2-4 szobás lakások átdadók. Ha-ak bekölthetők a város bármely ré-szén. Szállók 1-20 holdig eladók. Butorozott szobák, magános ur részére koszt nélkül, házaspár részére kosztal központban kladók. Butorok, képek (ere-deti festmények) diszár-gyak olcsón eladotnak. "Ardeal" ingatlanértéke-sítő és bizományi iroda. Főposta mellett. Telefon: 203.

Bekölthető 2-3 szobás házat keresek sürgősen megvételre. Cimet, "Komoly vevő" jellegre sürgősen a kiadóba kérek. 87

✕ Kolonizáció ✕

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad te-rületén legolcsóbban, 20 leitől kezdve készülnek Zenker fényképszéknél, Str. I. C. Batiannu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

Ajánlkozom mosni, vasal-ni uri házakhoz, pipere és férfi ing vasalást is vállal-lok. Cim a kiadóban. 82

24% kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezet-tel, Adásveteli Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Ertesítés délután. 4

„Ideal Pasta“

a legjobb cipőkréni 180 grammos dobozokban

Egy doboz ára 14 L. Próbá doboz 4 L.

Főelárusító: Stern Miklós

Eladó ház

két utcára nyíló, elfog-lalható két szoba, elő-szoba, fürdőszobás la-kással, nagy kerttel, olcsón eladó.

Értekezhetni: **Rosenberg** festékiüzletében, Rimanóczi-utca 2. sz.

Szeszfőző kerestetik

a Regátba, fixfizetés, lakás, világítás és egyéb természetbeni járandóságok ellenében. — Csakis elsőrendű szakemberek vétetnek figye-lembe, akik az összes gabona-nemekkel, va-lamint a Melasse-val önállóan dolgozni tud-nak. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal, az eddigi működési hely és nyelvismeret fel-tüntetásával „RADOR PUBLICITATE“ Cluj címre intézendők. Rador No. 2181. 1209

Irodabutorok, parketták Rimanóczy

műbutor és parkettgyár rt. Oradea-Mare Strada Clujului 117. Telefon 279

Ne vegyen írógépet

írógépszallagot, írógép papirost, carbont és semmiféle

írószert,

amíg meg nem győződik róla, hogy a legnagyobb választékban, a legolcsóbb árban a

Hegedüs Hirlapiroda irodahaberendezési vállalatnál szerezheti be.

Esőernyő Rosenberg Testvérek

legolcsóbb a készí-tőnél
N. Jorga (Zöldfa-u.) 8
Behúzás gyorsan készül

GRANDE REVUE REVUE PARISIENNE

SAISON LAPOK
ősz-téli száma megérkezett a Hegedüs Hirlapirodába

Szőnyeg ocassió

sikerült megvennem egy tétel gyönyörű, szép kisebb-nagyobb valódi perzsa szőnyeget melyeket olcsó árban elárusítok

Sternberg I. régiségkereskedő, Kishidő

Átkö tőzés miatt kész

kőrís-, juhar-, lopolya berakott hálószobabutorok

és szép ebédők, konyhaberendezések rak-tárból jutányos gyári árban sürgősen

eladotnak.

Kárpitós munkákat elvállalunk!

Şirul Cerbilor (Szarvas-sor) 4.szám.

Gyakorlott magyar-német

gép- és gyorsíró(nő)

felvétetik a

Léderer és Kálmán-féle szeszgyár és gőzmalom r.t.-nál

DENGELEGI ÁRMIN

Bádgos és vízvezeték szakiparos

Vízvezetési felszerelésekben

állandó nagy raktár

Központi lerakat: Telep:
Strada Sf. Ladislau 17. Strada Clujului 44.
(Kőrös-utca) Kolozsvári-utca)
Telefon sz. 6-71. Telefon sz. 5-79.